

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/211/2021

Rady Powiatu w Bełchatowie

z dnia 25 sierpnia 2021r.

**PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO
NA LATA 2021 - 2023**

Bełchatów, 2021

SPIS TREŚCI

W S T Ę P.....	3
I. PODSTAWA PRAWNA.	4
II. ORGANIZACJA SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE.	4
III. CHARAKTERYSTYKA i DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU.....	6
IV. SYSTEM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO.	14
V.WSPARCIE SPECJALISTYCZNE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU.	22
VI. SZKOLENIA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ.....	24
VII. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	25
VIII. USAMODZIELNIAJĄCY SIĘ WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	26
IX. WNIOSKI DO PROGRAMU Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY	28
X. ADRESACI PROGRAMU	28
XI. REALIZATORZY PROGRAMU.....	28
XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	29
XIII. MONITORING I EWALUACJA.....	29
XIV. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU.....	29
XV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.	29
XVI. ZAKŁADANE REZULTATY.	30
HARMONOGRAM	31

W S T Ę P.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji z dziećmi i rodzinami”.

Powyższy cytat, to preambuła ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn.zm.), który podkreśla rangę rodziny i kieruje uwagę na wsparcie rodzin w kryzysie bez konieczności zmiany środowiska wychowawczego dziecka.

Każde dziecko ma prawo do wychowywania się w rodzinie. Z punktu widzenia potrzeb dziecka rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Rodzina i stwarzane przez nią możliwości dają dziecku poczucie więzi i doświadczenie niezmiernie ważne dla jego rozwoju. Praca z rodziną powinna więc być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Gdy dziecko zostanie pozbawione możliwości rozwoju w rodzinie naturalnej należy w pierwszej kolejności dążyć do zapewnienia mu rodzinnej formy opieki zastępczej. Działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans, ułatwienie dostępu do nauki, pomocy specjalistycznej, ochrony zdrowia i wypoczynku.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023, zwany dalej Programem, został opracowany w oparciu o art. 180 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rozwój pieczy zastępczej i osiągnięcie standardów jej organizacji to proces wieloletni. Program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie powiatu bełchatowskiego dokonana w oparciu o dane z lat 2018-2020. Założenia Programu stanowią kontynuację kierunków rozwoju określonych w programach realizowanych w latach ubiegłych.

W niniejszym dokumencie kierunki, priorytety i zakres działań na rzecz pieczy zastępczej działania określone zostały w perspektywie 3-letniej.

I. PODSTAWA PRAWNA.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej dla dzieci zapisane w niniejszym Programie podejmowane i realizowane są w szczególności na podstawie nw. aktów prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Konwencja o prawach dziecka.
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020r., poz. 1359).
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 920, Dz.U. z 2021 r., poz. 1038).
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r. poz. 82, Dz. U. z 2021r., poz. 159, poz. 1006).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r., poz. 1720).

II. ORGANIZACJA SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE.

Zgodnie z art. 4 o samorządzie powiatowym powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne, w tym zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Szczegółowy zakres zadań powiatu w przedmiotowym zakresie określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Należą do nich w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania;
- 8) grup wsparcia,
- 9) specjalistycznego poradnictwa;
- 10) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 11) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 13) prowadzenie rejestru danych;
- 14) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 15) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 16) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 17) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji dotyczącej zaległości w ponoszeniu opłat za pobyt w pieczy zastępczej rodziców dzieci.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat. **System pieczy zastępczej** to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,

- c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zarządzeniem Starosty Bełchatowskiego Nr 180/11 z dnia 21 listopada 2011r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie, zwane dalej „PCPR”, wyznaczone zostało do wykonywania zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu bełchatowskiego. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zostały określone w art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje również Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Dom Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej i Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny w Bełchatowie.

III. CHARAKTERYSTYKA I DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU.

Obszar Powiatu Bełchatowskiego liczy 967,57 km² i stanowi 5,31% powierzchni województwa łódzkiego. Powiat Bełchatowski na koniec 2020r. liczył 112 443 mieszkańców. Powiat tworzy 8 jednostek terytorialnych, tj.:

- gmina miejska - Bełchatów,
- gmina miejsko - wiejska - Żelów,
- gminy wiejskie - Bełchatów, Drużbice, Kleszczów, Kluki, Rusiec i Szczerców,

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się liczby ludności powiatu w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2018 – 2020.

Tabela Nr 1. Liczba mieszkańców powiatu wg gmin w latach 2018 - 2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców*		
		2018	2019	2020
1.	Miasto Bełchatów	57 432	56 973	56 419
2.	Gmina Żelów	15 028	14 955	14 876
3.	Gmina Bełchatów	11 436	11 572	11 838
4.	Gmina Kluki	4 349	4 372	4 418
5.	Gmina Szczerców	8 216	8 255	8 209

6.	Gmina Rusiec	5 120	5 080	5 045
7.	Gmina Drużbice	5 235	5 237	5 220
8.	Gmina Kleszczów	6 181	6 335	6 418
Razem:		112 782	112 779	112 443

Dane GUS. * stan na 31 grudnia.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina zapewnia szeroko rozumiane wsparcie, w szczególności w postaci konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii, mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi” oraz pomocy materialnej (zasiłki celowe, okresowe, stałe, pomoc rzeczowa). Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania. W gminach powiatu bełchatowskiego wsparcie dla rodzin organizują głównie Ośrodki Pomocy Społecznej. Poniżej tabela przedstawia liczbę rodzin objętych różnymi formami pomocy w poszczególnych gminach na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Tabela Nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS-ów w latach 2018 – 2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
		2018	2019	2020
1.	Miasto Bełchatów	4 380	3 971	3 672
2.	Gmina Żelów	1 695	1 507	914
3.	Gmina Bełchatów	874	663	519
4.	Gmina Kluki	247	241	201
5.	Gmina Szczerców	510	441	361
6.	Gmina Rusiec	367	292	266
7.	Gmina Drużbice	271	208	184
8.	Gmina Kleszczów	702	630	748
Razem:		9 046	7 953	6 865

Dane OPS-ów..

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających z pomocy OPS-ów na przestrzeni lat 2018 – 2020 spada. W badanym okresie odnotowano spadek liczby rodzin na poziomie 24,1 %.

Wśród głównych przyczyn udzielenia pomocy rodzinom wymienić należy ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm i narkomanie.

Tabela Nr 3. Główne przyczyny przyznawania pomocy przez OPS-y na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2018 – 2021.

Lp.	Powody przyznawania pomocy	Liczba rodzin		
		2018	2019	2020
1.	Ubóstwo	1893	1595	1416
2.	Bezdomność	102	90	102
3.	Bezrobocie	1362	1162	1037
4.	Niepełnosprawność	1446	1323	1162
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	2523	2252	2037
6.	Przemocy w rodzinie	49	61	42
7.	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	327	274	211
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	472	397	286
9.	Alkoholizm lub narkomania	519	468	421
10.	inne przyczyny: sieroctwo, integracji cudzoziemców, którzy uzyskali, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.	353	331	448

Dane OPS-ów.

Wiele rodzin na terenie powiatu dotyka problem alkoholizmu jej dorosłych członków. Relacje w rodzinie dotkniętej tym problemem są zaburzone i opierają się na poczuciu krzywdy, winy i agresji. Takie środowisko rodzinne wpływa wtedy destrukcyjnie na rozwój dziecka, które przeżywa zamęt i cierpienie. Dzieci w tych rodzinach uczą się zachowań nie sprzyjających zdrowiu, mają zakłócenia w poczuciu bezpieczeństwa. Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym uczy się trzech rzeczy na "nie": „nie ufać”, „nie mówić”, „nie odczuwać”, a to z kolei powoduje samotność dziecka, zamknięcie się, tłumienie emocji, cierpienie i lęk.

Tabela Nr 4. Liczba osób nadużywających alkoholu zgłaszanych do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 - 2020.

Lp.	G M I N A	Zgłoszenia nadużywania alkoholu			Wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Miasto Bełchatów	40	50	37	52	42	30
2.	Bełchatów	53	57	27	0	2	0
3.	Drużbice	7	15	14	11	3	0
4.	Kleszczów	21	22	11	14	12	4
5.	Kluki	12	10	8	6	6	6
6.	Rusiec	16	12	6	16	4	3
7.	Szczerców	7	15	12	0	8	5
8.	Zelów	37	41	31	22	19	6
Razem		193	222	146	121	96	54

Dane Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sytuacja rodzin pozostających pod opieką OPS-ów jest monitorowana przez pracowników socjalnych. W szczególnie trudnych sytuacjach rodziny są obejmowane wsparciem asystentów rodziny. W powiecie bełchatowskim wszystkie gminy zatrudniają asystentów rodziny. Tabela nr 5 przedstawia liczbę zatrudnionych asystentów oraz liczbę rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach.

Tabela Nr 5. Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w OPS-ach i rodzin objętych ich opieką w latach 2018 - 2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny			Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Miasto Bełchatów	3	3	3	35	40	38
2.	Miasto/Gmina Zelów	1	1	1	14	16	15
3.	Gmina Bełchatów	1	1	1	13	12	13
4.	Gmina Kluki	1	1	1	8	7	7

5.	Gmina Szczerców	1	1	1	11	11	12
6.	Gmina Rusiec	1	1	1	8	9	7
7.	Gmina Drużbice	1	1	1	6	6	7
8.	Gmina Kleszczów	1	1	1	9	12	12
Razem:		11	11	11	91	113	111

Dane OPS-ów.

1. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO.

W ramach systemu wsparcia rodziny organizowanego przez gminę lub powiat ustawodawca przewidział placówki wsparcia dziennego, które mogą być prowadzone w formie opiekuńczej (koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze), specjalistycznej lub w postaci pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Na terenie powiatu bełchatowskiego funkcjonują tylko 3 placówki wsparcia dziennego dla dzieci prowadzone przez dwie gminy, tj.:

- Świetlica Socjoterapeutyczna „STER” i Świetlica Środowiskowa „PROMYK” w Bełchatowie, które łącznie w 2018r. objęły opieką 187 dzieci, w 2019r. 179 dzieci, a w 2020r. 83 dzieci;
- Świetlica Środowiskowa „STOKROTKA” w Zelowie, która w każdym roku od 2018r. do 2020r. objęła wsparciem po 10 dzieci.

2. PRZEMOC W RODZINIE.

Jedną z ważnych przyczyn dezintegracji rodzin i umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest przemoc w rodzinie. Zasady postępowania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie regulują przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Przedmiotowa procedura postępowania określa ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli różnych instytucji statutowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, do których w szczególności należą jednostki pomocy społecznej, policja, gminne komisje rozwiązywania problemów społecznych, służba zdrowia, oświata. Ww. instytucje w ramach procedury przekazują informacje o podjętych działaniach w ramach „Niebieskich Kart” do przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych funkcjonujących w gminach. W oparciu o „Niebieską Kartę” dokumentuje się fakty związane z wystąpieniem przemocy w danej rodzinie, ocenia zagrożenie kontynuacją przemocy, plan wsparcia ofiary.

Poniżej w Tabeli Nr 6 przedstawiono dane Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie dot. wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w ostatnich latach.

Tabela Nr 6. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez Komendę Powiatową Policji w Bełchatowie w latach 2018 – 2020.

Lata	L i c z b a									
	Wszczęte procedury	Ofiary przemocy			Sprawcy przemocy		Zatrzymani w związku z przemocą w rodzinie		Sprawcy pod wpływem alkoholu	
		K	M	Dz	K	M	K	M	K	M
2018	186	179	3	6	9	177	2	124	2	111
2019	194	150	3	5	13	181	5	116	5	116
2020	207	188	12	16	16	191	8	119	8	113

Dane Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie.

W poszczególnych gminach powiatu bełchatowskiego w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonują **Zespoły Interdyscyplinarne**. Członkami zespołów są przedstawiciele różnych instytucji statutowo działających w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem działania zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie. Liczbą procedur „Niebieskie Karty” realizowanych przez przedmiotowe Zespoły na terenie powiatu bełchatowskiego w okresie 2018-2020 przedstawia tabela nr 7.

Tabela Nr 7. Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2018 – 2020.

Lp.	G M I N A	Liczba prowadzonych procedur			Ofiary przemocy									Sprawcy przemocy					
					Kobiety			Mężczyźni			Dzieci			Kobiety			Mężczyźni		
		2018/2019/2020			2018/2019/2020			2018/2019/2020			2018/2019/2020			2018/2019/2020			2018/2019/2020		
1.	Miasto Bełchatów	112	146	102	92	108	72	11	11	7	19	20	18	18	13	13	104	114	75
2.	Bełchatów	13	23	22	7	12	22	3	0	1	1	1	2	2	1	4	11	13	19
3.	Drużbice	14	10	15	11	7	13	2	3	2	1	0	0	0	0	1	14	10	14
4.	Kleszczów	15	8	3	14	12	2	1	2	0	1	0	1	1	2	1	14	7	2
5.	Kluki	13	6	5	10	5	1	3	1	3	0	0	1	1	0	0	12	6	5
6.	Rusiec	5	9	6	5	9	4	0	0	2	0	0	0	0	0	1	5	9	5
7.	Szczerców	11	16	10	8	14	9	3	1	0	0	1	0	2	1	0	9	15	9
8.	Zelów	18	25	27	16	23	19	1	2	5	1	0	3	2	2	4	16	23	25
Ogółem:		201	243	190	163	190	142	24	20	20	23	22	25	26	6	24	185	197	154

Dane Zespołów Interdyscyplinarnych.

Przemoc domowa bardzo często występuje w związku z nadużywaniem alkoholu przez dorosłych członków rodziny, co również przedstawiają poniższe dane Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela Nr 8. Liczba sprawców przemocy wśród osób nadużywających alkoholu zgłaszanych do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018 - 2020.

Lp.	G M I N A	Zgłoszenia nadużywania alkoholu			Wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Miasto Belchatów w tym sprawcy przemocy	40 1	50 0	37 9	52 x	42 x	30 x
2.	Belchatów w tym sprawcy przemocy	53 23	57 10	27 0	0 x	2 x	0 x
3.	Drużbice w tym sprawcy przemocy	7 5	15 4	14 5	11 x	3 x	0 x
4.	Kleszczów w tym sprawcy przemocy	21 7	22 7	11 3	14 x	12 x	4 x
5.	Kluki w tym sprawcy przemocy	12 6	10 4	8 3	6 x	6 x	6 x
6.	Rusiec w tym sprawcy przemocy	16 6	12 9	6 5	16 x	4 x	3 x
7.	Szczerców w tym sprawcy przemocy	7 0	15 0	12 0	0 x	8 x	5 x
8.	Zelów w tym sprawcy przemocy	37 7	41 12	31 12	22 x	19 x	6 x
Razem - w tym sprawcy przemocy		193 55	222 46	146 37	121 x	96 x	54 x

Dane Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pracownicy OPS-ów na bieżąco monitorują sytuację w rodzinach dotkniętych przemocą, udzielają wsparcia w rozwiązywaniu trudnych problemów. Formy wsparcia udzielane przez OPS-y przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 9. Formy wsparcia udzielane przez OPS-y rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej w latach 2018 – 2020.

Formy wsparcia	Liczba osób objętych pomocą									Liczba udzielonych porad		
	Mężczyźni			Kobiety			Dzieci			2018	2019	2020
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020			
Interwencja kryzysowa i procedura „NIEBIESKIE KARTY”	42	22	26	56	27	28	25	11	32	104	55	42

Poradnictwo psychologicznego	3	0	8	13	10	13	10	6	6	85	27	57
Poradnictwo prawne	4	3	3	6	8	12	0	0	1	13	9	23
Poradnictwo pedagogiczne	2	1	8	3	1	17	14	19	23	9	62	82
Praca socjalna	44	32	61	63	50	67	67	4	35	136	103	352
Aktywizacja zawodowa	2	2	5	4	6	5	0	0	0	6	8	17
Propagowanie telefonu interwencyjno-informacyjnego „Niebieska Linia”	18	2	13	11	44	32	0	0	18	28	46	51
Razem:	115	62	124	156	146	174	61	40	115	381	302	624

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej.

IV.SYSTEM RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje po wyczerpaniu wszystkich innych form pomocy rodzicom naturalnym i kiedy przemawia za tym dobro dziecka. Najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej jest forma rodzinna z uwagi na możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności, a w określonych ustawowo przypadkach nie dłużej niż do osiągnięcia 25 roku życia lub zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie traktując dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniając możliwości rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego, w szczególności poprzez stwarzanie właściwych warunków bytowych, możliwości edukacji i rozwoju uzdolnień, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dziecka, organizację czasu wolnego, ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w jego życie prywatne.

Od 1 stycznia 2012r. zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **formami rodzinnej pieczy zastępczej** są:

- **rodziny zastępcze spokrewnione** - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- **rodziny zastępcze niezawodowe** - mogą je tworzyć małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi ani rodzeństwem dziecka, w których w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 3 dzieci lub

osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, pod warunkiem kontynuowania nauki;

- **zawodowe** rodziny zastępcze w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i specjalistyczne; w rodzinach tych umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci, w szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych dopuszczalna jest większa liczba dzieci; w rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi;
- **rodzinne domy dziecka** – rodzina, w której umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej pod warunkiem kontynuowania przez nich nauki.

Liczba dzieci nowo umieszczanych w pieczy zastępczej na terenie powiatu w okresie ostatnich trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co przedstawia tabela nr 10.

Tabela Nr 10. Dzieci nowo umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020 z poszczególnych gmin powiatu bełchatowskiego.

Lp.	Gmina ostatniego zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
		2018	2019	2020
1.	Miasto Bełchatów	17	14	21
2.	Gmina Żelów	2	1	-
3.	Gmina Bełchatów	-	1	-
4.	Gmina Kluki	1	-	-
5.	Gmina Szczerców	4	4	-
6.	Gmina Rusiec	1	4	-
7.	Gmina Kleszczów	-	2	1
8.	Gmina Drużbice	1	-	2
Razem:		26	26	24

Dane PCPR.

Najczęstszą przyczyną umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej były problemy opiekuńczo-wychowawcze spowodowane w szczególności nadużywaniem alkoholu przez rodziców. Liczbę dzieci z terenu powiatu nowo umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej w ostatnich trzech latach obrazuje tabela nr 11.

Tabela Nr 11. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej pochodzące z powiatu bełchatowskiego w latach 2018 – 2020 wg form pieczy zastępczej.

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2018	2019	2020
Rodzinna piecza zastępcza	13	23	14
Instytucjonalna piecza zastępcza	13	3	10
Razem:	26	26	24

Dane PCPR.

Liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie i wykazuje tendencją malejącą. Podobną tendencję wykazuje liczba dzieci ogółem wychowujących się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Tabela Nr 12. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu w latach 2018 – 2020 (narastająco).

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2018	2019	2020
Rodzinna piecza zastępcza	179	178	168
– w tym z innych powiatów	27	30	30
Instytucjonalna piecza zastępcza	52	44	44
– w tym z innych powiatów	9	8	10
Razem:	231	222	212

Dane PCPR.

Na terenie powiatu funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Odpowiednio do potrzeb PCPR zatrudnia angażuje również okresowo rodziny pomocowe i osoby do sprawowania opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Liczbę rodzin zastępczych i dzieci powierzonych ich opiece przedstawia Tabelach nr 13 i 14.

Tabela Nr 13. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu w latach 2018– 2020 (narastająco).

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin		
	2018	2019	2020
Rodziny zastępcze spokrewnione	80	80	75
Rodziny zastępcze niezawodowa	37	38	40

Rodziny zastępcze zawodowe	10	11	11
Razem:	127	129	126

Dane PCPR.

Tabela Nr 14. Liczba dzieci wychowujących się w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu w latach 2018 – 2020 (narastająco).

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2018	2019	2020
Rodziny zastępcze spokrewnione	103	103	96
Rodziny zastępcze niezawodowa	46	50	48
Rodziny zastępcze zawodowe	20	25	24
Razem:	179	178	168

Dane PCPR.

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bełchatowskiego na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zdecydowaną większość stanowią rodziny spokrewnione, tj. około 60% rodzin.

Ponadto kilkanaścioro dzieci z powiatu bełchatowskiego wychowuje się w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w Polsce. W 2020r. poza powiatem wychowywało się 16 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. W oparciu o porozumienia zawarte z właściwymi powiatami tut. powiat refunduje koszty utrzymania tych dzieci w rodzinach zastępczych, co przedstawia tabela nr 15.

Tabela Nr 15. Liczba dzieci i wydatki powiatu na porozumienia pomiędzy powiatami dot. dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2020r.

Lp.	P o w i a t	Liczba dzieci	Kwota (zł)
1.	Powiat Gdański	1	12 624,00
2.	Miasto Piotrków Tryb.	1	8 328,00
3.	Powiat Piotrkowski	1	8 328,00
4.	Powiat Pajęczański	4	41 138,40
5.	Miasto Skierniewice	1	15 156,00
6.	Miasto Łódź	1	10 860,00
7.	Miasto Stołeczne Warszawa	2	16 656,00
8.	Miasto Katowice	1	12 624,00

9.	Powiat Łaski	4	33 312,00
Razem:		16	159 026,40

Dane PCPR.

Jak wcześniej wspomniano każda rodzina zastępcza ma prawo do świadczeń pieniężnych na utrzymanie powierzonych jej dzieci. Wysokość pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka jest zróżnicowana i uzależniona od typu rodziny zastępczej:

- **746,00 zł** miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- **1131,00 zł** miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz rodzinnym domu dziecka,
- **227,00 zł** dodatku dla każdego dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub umieszczone w rodzinie zastępczej na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

W systemie pieczy zastępczej funkcjonują również **rodziny pomocowe**, które w sytuacjach, kiedy rodziny zastępcze nie będą w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi, przejmą nad nimi opiekę. Rodziną pomocową może być rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej. Rodzinie pomocowej przysługuje wynagrodzenie w wysokości 20% wynagrodzenia ustalonego dla zawodowej rodziny zastępczej, przeliczone proporcjonalnie do ilości dni sprawowanej nad dzieckiem opieki.

Rodzinie zastępczej przysługuje świadczenie oraz dodatki, również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej. Przedmiotowe świadczenia w takim przypadku wypłaca się pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole, zakładzie kształcenia, uczelni, na kursach i innych, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia. Rodzinie zastępczej można również przyznać dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo bądź kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego. Świadczenia, dodatki i dofinansowanie do wypoczynku są udzielane na wniosek rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Rodziny zawodowe i prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie.

Od stycznia 2012r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki w wysokości: 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim

roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej lub 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki powiatu na świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych przedstawiono poniżej.

Tabela Nr 16. Wydatki powiatu w latach 2018 – 2020 na świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych funkcjonujących terenie powiatu bełchatowskiego.

Lp.	Forma rodziny zastępczej	Kwota (zł)		
		2018	2019	2020
1.	R o d z i n y zawodowe w tym: – świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego – świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego	293.703,56 - -	249.584,32 12.000,00 -	234.195,48 11.170,50 2.000,00
2.	R o d z i n y zastępcze spokrewnione i niezawodowe - w tym: – świadczenie na pokrycie niezbędnych potrzeb związanych z przyjęciem dziecka, – świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki	1.372.509,38 3.500,00 -	1.361.607,96 9.000,00 -	1.395.853,74 6.500,00 2000,00
Razem:		1.666.212,94	1.611.192,28	1.630.049,22

Dane PCPR.

Tabela Nr 17. Wydatki powiatu na wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych i osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w latach 2018-2020.

L a t a	Wynagrodzenia bezosobowe (zł)	Pochodne od wynagrodzeń (zł)	Wydatki ogółem (zł)
2018	304.361,97	57.943,01	362.304,98
2019	320.000,47	61.591,20	381.591,67
2020	295.249,43	54.847,56	381.591,67

Dane PCPR.

Tabela Nr 18. Wydatki powiatu na świadczenia dla rodzin zastępczych finansowane z budżetu państwa w latach 2018 -2020.

Rodzaj świadczenia	Kwota (zł)		
	2018	2019	2020
„Dobry start”	32 400,00	33 600,00	31 500,00
Dodatek wychowawczy „500+”	733 096,39	682 586,66	699 168,80
Razem:	765 496,39	716 186,66	730 668,80

Dane PCPR.

W rodzinach zastępczych na terenie powiatu wychowują się również dzieci pochodzące z innych powiatów. Powiat miejsca pochodzenia dziecka refunduje powiatowi bełchatowskiemu koszty utrzymania dzieci.

Tabela Nr 19. Dochody powiatu z tytułu refundacji kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych pochodzących z innych powiatów w 2020r.

Lp.	P o w i a t	Kwota (zł)		
		2018	2019	2020
1.	Miasto Opole	13 834,80	13 834,80	13 834,80
2.	Powiat Toruński	17 370,03	15 156,00	15 156,00
3.	Powiat Pajęczański	12 364,00	12 624,00	12 624,00
4.	Powiat Łaski	16 477,16	12 624,00	12 624,00
5.	Powiat Nowosądecki	7 774,77	8 328,00	8 328,00
6.	Miasto Wrocław	10 635,00	10 860,00	10 205,90
7.	Miasto Stołeczne Warszawa	12 364,00	12 624,00	12 624,00
8.	Powiat Radomskiego	32 886,00	48 304,00	58 824,00
9.	Powiat Żyrardowski	12 364,00	12 624,00	12 624,00
10.	Miasto Łódź	33 978,42	45 564,62	61 173,72
11.	Powiat Braniewski	12 364,00	12 624,00	12 624,00
12.	Powiat Piotrkowski	24 728,00	41 378,71	33 576,00
13.	Powiat Opolski	97 184,52	50 767,48	65 665,16
14.	Powiat Rybnicki	0,00	0,00	6 141,27
15.	Powiat Strzelecko-Drezdeński	54 884,84	57 558,96	52 199,85
16.	Powiat Zgorzelecki	11 312,00	3 156,00	-

17.	Miasto Piotrków Tryb.	9 709,45	-	-
18.	Powiat Zgierski	3 892,40	7 024,65	-
Razem:		384 123,39	365 053,22	388 224,70

Dane PCPR

Zgodnie z art. 182 ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej za organizację pieczy zastępczej dla dzieci odpowiada powiat. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje Starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Jak wcześniej wspomniano **organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie belchatowskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Belchatowie.**

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej odpowiada za całość zadań związanych z organizacją systemu pieczy zastępczej. Do jego zadań należy m. in. nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia, wolontariatu oraz rodzin pomocowych, prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zapewnienie pomocy prawnej lub innej specjalistycznej oraz wzmacnianie kompetencji zawodowych rodziców zastępczych oraz przeciwdziałanie syndromowi wypalenia zawodowego. Do obowiązków organizatora należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku uregulowanej sytuacji prawnej dziecka, zgłaszanie dziecka do ośrodka adopcyjnego.

Organizator co najmniej raz na 6 miesięcy lub co najmniej raz na 3 miesiące w przypadku dziecka do lat 3, informuje sąd o sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz o sytuacji jego rodziny. Do zadań organizatora należy również zapewnienie i zorganizowanie opieki nad dzieckiem na czas niesprawowania przez rodziców zastępczych opieki nad dzieckiem na czas niesprawowania przez nich opieki w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach, pobytem w szpitalu lub zdarzeniem losowym.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w głównej mierze realizuje **Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR w Belchatowie**. W skład jego kadry wchodzi: 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 psychologów i 2 pedagogów.

Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia i wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny obejmuje się opieką koordynatora na ich wnioski. Aktualnie pod jego opieką może pozostawać do 15 rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka. Do zadań koordynatora należy w szczególności udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Koordynator m.in. współtworzy plan pomocy dziecku, zapewnia dostęp do specjalistycznego wsparcia, zgłasza do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, udziela wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

W tabeli nr 20 przedstawiono liczbę dzieci, które opuściły pieczę zastępczą w okresie ostatnich 3 lat. Niestety do rodziców biologicznych powróciło tylko 8 dzieci w okresie 3 lat.

Tabela Nr 20. Liczba dzieci opuszczających rodzinną pieczę zastępczą w latach 2018 – 2020.

Lp.	Powód opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej przez dziecko	Liczba dzieci w latach		
		2018	2019	2020
1.	Powrót do rodziców biologicznych	3	3	2
2.	Adopcja	6	3	3
3.	Usamodzielnienie	8	12	9
4.	Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	2	2	2
Razem:		19	20	16

Dane PCPR.

V.WSPARCIE SPECJALISTYCZNE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU.

Rodzina przeżywająca trudności w wykonywaniu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do małoletnich dzieci może korzystać z pomocy specjalistów, tj. w szczególności psychologa, pedagoga, prawnika czy pracownika socjalnego. Przedmiotowe wsparcie, zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizuje na terenie gminy wójt poprzez działanie instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające. Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadaniem każdej gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W każdej gminy powiatu bełchatowskiego taki program został opracowany i jest realizowany.

Wśród najczęstszych problemów występujących w pracy z rodzinami zastępczymi wymienić należy zaburzenia osobowościowe, trudności szkolne, trudności w kontaktach rodziny zastępczej z rodziną biologiczną, trudności okresu dojrzewania wychowanków, zaburzenia FAS, brak wzajemnego zrozumienia wynikający z różnicy pokoleniowej pomiędzy dzieckiem a opiekunem, przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niskie kompetencje wychowawcze opiekunów przede wszystkim w rodzinach zastępczych spokrewnionych, zaburzenia zachowania i emocji u dzieci.

Adekwatnie do rozpoznanych potrzeb PCPR organizując **wsparcie specjalistyczne dla rodzinnej pieczy zastępczej**. Aktualnie jest ono realizowane w szczególności o pozyskane środki zewnętrzne na realizację **projektu unijnego pn. „W RODZINIE JEST MOC”** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na Lata 2014 – 2020. Realizacja projektu obejmuje okres od 6 maja 2019r. do 30 kwietnia 2022.

Projekt jest skierowany do rodzin zastępczych i dzieci powierzonych ich opiece, wspiera jej członków na wielu płaszczyznach, wzmacniając ich potencjał i rozwijając nowe umiejętności, niezbędne w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym poprzez rozszerzenie oferty usług specjalistycznych dla dzieci w pieczy zastępczej, rodziców pełniących funkcje rodzin zastępczych oraz pracowników PCPR realizujących zadania w ramach organizowania pieczy zastępczej dla dzieci. W ramach działań projektowych PCPR zapewnia:

- **wsparcie psychologiczne** – świadczy dwóch etatowych psychologów PCPR, w szczególności prowadząc cykliczne spotkania terapeutyczne z dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych, które mają na celu poprawę ich rozwoju poznawczego i emocjonalnego, udzielanie rodzicom zastępczym porad i konsultacji dotyczących rozwoju dziecka i problemów wychowawczych, sporządzania diagnoz psychologicznych dzieci umieszczonych w pieczy, sporządzania diagnoz psychologicznych rodziców zastępczych, przeprowadzanie badań i wydawania opinii psychologicznych dot. kandydatów do pełnienia funkcji rodzica zastępczego;
- **psychoterapię indywidualną dla dzieci** mających zaburzenia emocjonalne, lękowe, nerwicowe, depresyjne, z rozpoznaniem Płodowego Zespołu Alkoholowego (FASD), po doświadczeniach traumatycznych;
- **terapię rodzinną** dla rodzin zastępczych wymagających pomocy w budowie wzajemnego zrozumienia członków rodziny, poprawy relacji i komunikacji, pomocy w pokonaniu kryzysu;
- **terapię/trening biofeedback** dla dzieci mających problemy emocjonalne w codziennym funkcjonowaniu – celem terapii jest usprawnienie ich pamięci i koncentracji, zwiększenie kreatywności, rozwój umiejętności panowania nad emocjami i radzenia sobie ze stresem, wsparcie w terapii dysortografii, dysleksji, dysgrafii;
- **poradnictwo prawne** – na bieżąco w zależności od zgłaszanych potrzeb, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego i cywilnego;
- **zajęcia korekcyjno-kompensacyjne wyrównujące wiedzę**, zajęcia prowadzone są w miejscu zamieszkania dzieci;
- **korepetycje z języka angielskiego** - prowadzone w miejscu zamieszkania dzieci;
- **wyjazdy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży** - podczas trwania obozu/wyjazdu dzieci uczestniczą w zajęciach profilaktyczno-terapeutycznych, których celem jest podniesienie u dzieci motywacji i gotowości na przyjęcie zmian, zwiększenie poczucia własnej wartości, podniesienie świadomości społecznej, wzmocnienie motywacji, poznanie mechanizmów i sposobów radzenia sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności zachowań asertywnych i komunikacyjnych;
- **grupy wsparcia dla rodziców zastępczych**, których celem jest umożliwienie rodzinom wymiany informacji oraz wzajemnych doświadczeń, wzajemna pomoc w radzeniu sobie z konkretnymi problemami, zapewnienie wsparcia emocjonalnego w sytuacjach kryzysowych, nabywanie i rozwijanie form radzenia sobie z problemami wychowawczymi dzieci, udział w zajęciach warsztatowych o tematyce dot.

wyznaczania granic w wychowaniu, komunikacji z dzieckiem - zachęcanie do współpracy, konstruktywna pochwała jako istotny czynnik budowania samooceny.

W ramach projektu PCPR zapewnia również:

- **superwizję grupową dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**
 - realizowana w celu zwiększenia efektywności i skuteczności w ich pracy z rodzinami zastępczymi oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu pracowników;
- **superwizję grupową dla psychologów** pracujących z rodzinami zastępczymi;
- **szkolenia dla kadry zespołu pieczy zastępczej.**

Dla każdego dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej opracowuje się **Diagnozę** - kwestionariusz rodziny zastępczej i dziecka oraz sporządza **Plany Pomocy Dziecku**. Plany pomocy dziecku są modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka. Okresowe oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych dokonywane są wspólnie z rodzinami zastępczymi i dziećmi przy współpracy pracowników szkół, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych i asystentów rodzinnych OPS-ów, pracowników ośrodka adopcyjnego oraz rodziców biologicznych dziecka. Skład osobowy Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka dla każdego dziecka jest inny. Ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej jest sporządzana co 6 miesięcy, a następnie przekazywana do Sądu Rodzinnego, a w przypadku dzieci do 3 roku życia - co 3 miesiące.

Zespół pieczy systematycznie sporządza również:

- oceny rodzin zastępczych, zgodnie z terminarzem ocen, wszystkie rodziny zastępcze oceniono pozytywnie,
- opinie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na zlecenie Sądu Rodzinnego przed umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej,
- opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,

W realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej PCPR współpracuje w szczególności z:

- asystentami rodzinnymi i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej,
- wychowawcami i pedagogami szkolnymi,
- Regionalnym Ośrodkiem Adopcyjnym w Łodzi Filia w Piotrkowie Tryb.,
- Sądem Rejonowym w Bełchatowie,
- Komendą Powiatową Policji w Bełchatowie.

VI. SZKOLENIA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ.

Kandydaci zainteresowani pełnieniem funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz prowadzeniem rodzinnego domu dziecka, mają możliwość odbycia niezbędnego szkolenia na miejscu w siedzibie PCPR. Szkolenia prowadzą pracownicy PCPR z uprawnieniami trenerów Programu „RODZINA” Stowarzyszenia Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro familia” z/s w Krakowie, zatwierdzonego decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Szkolenia odbywają się w terminach i godzinach dogodnych dla kandydatów. Jeden cykl szkolenia trwa około 3 miesięcy. Procedura kwalifikacyjna kończy się sporządzeniem diagnozy i wydaniem zaświadczenia kwalifikacyjnego do pełnienia funkcji

rodziny zastępczej. W badanym okresie przeprowadzono dwa szkolenia w których uczestniczyło 18 osób. Brakuje kandydatów chętnych do odbycia szkolenia i pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Po odbyciu szkolenia i uzyskaniu kwalifikacji nie wszystkie rodziny decydują się na pozostanie rodzinami zastępczymi lub często po krótkim czasie rezygnują z tej funkcji.

VII. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.

Na terenie powiatu bełchatowskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj. Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny w Bełchatowie i Dom Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej (socjalizacyjna). W 2012r. uchwałą Rady Powiatu powołano również Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo –Wychowawczych.

W tabeli nr 21 przedstawiono wydatki powiatu na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie oraz na pobyt jednego dziecka w wojewódzkiej placówce preadopcyjnej poza terenem powiatu.

Tabela Nr 21. Wydatki powiatu na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020.

Nazwa jednostki	Kwoty (zł)		
	2018	2019	2020
Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny	890 120,00	808 272,13	778 360,17
Dom Dziecka	770 379,00	819 385,75	798 709,68
Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo–Wychowawczych	962 507,27	959 995,63	900 075,42
Regionalny Ośrodek Preadopcyjny Tuli-Luli w Łodzi	35 446,00	24 749,04	-
Razem:	2 658 452,27	2 612 402,55	2 477 145,27

Dane PCPR i Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.

PCPR wypłaca również dzieciom wychowującym się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu dodatek wychowawczy „500+” oraz świadczenie jednorazowe „Dobry Start”. Wydatki w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 22. Wydatki powiatu na świadczenia dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych finansowane z budżetu państwa w latach 2018 – 2020.

Świadczenie	Kwota (zł)		
	2018	2019	2020
„Dobry Start”	10 500,00	10 500,00	9 600,00
Dodatek wychowawczy „500+”	-	84 648,39	167 345,39
Razem:	10 500,00	96 148,39	176 945,39

Dane PCPR.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci pochodzących z terenu powiatu bełchatowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na przestrzeni lat 2018-2020,

oraz liczbę dzieci pochodzących z innych powiatów, a wychowujących się w placówkach Powiatu Bełchatowskiego.

Tabela Nr 23. Liczba dzieci o przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu i poza powiatem w latach 2018 -2020.

Nazwa placówki	Liczba dzieci		
	2018	2019	2020
Dom Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej, <i>w tym z innych powiatów</i>	26 -	22 -	19 -
Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny w Bełchatowie, <i>w tym z innych powiatów</i>	25 9	21 8	25 10
Regionalny Ośrodek Preadopcyjny „Tuli-Luli” w Łodzi	1	1	0
Razem:	52	44	44

Dane PCPR.

Średni koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu ogłaszany jest corocznie zarządzeniem Starosty Bełchatowskiego. W 2021r. średni koszt utrzymania wychowanka w Ośrodku Interwencyjno-Socjalizacyjnym stanowi kwotę - 6 064,89 zł, a w Domu Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej – 6 464,80 zł, Koszty utrzymania w placówkach dzieci pochodzących z terenu innych powiatów są refundowane naszemu powiatowi w oparciu o zawierane porozumienia, co przedstawia tabela nr 24.

Tabela Nr 24. Dochody powiatu z tytułu refundacji kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018 -2020r.

P o w i a t	Kwota (zł)		
	2018	2019	2020
Piotrkowski	314 452,05	345 090,75	261 665,85
Tomaszowski	49 999,56	207 054,45	209 322,45
Radomszczański	62 890,41	-	126 309,46
Razem:	427 342,02	552145,20	597 297,76

Dane PCPR.

VIII. USAMODZIELNIAJĄCY SIĘ WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, jak również pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomocą w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym oraz w uzyskaniu zatrudnienia. Wychowanek pieczy zastępczej z chwilą uzyskania 18. roku życia staje się w świetle polskiego prawa osoba dorosłą, uzyskując pełnię praw cywilnych

i obywatelskich. Osiągnięcie pełnoletności uznaje się za podstawowe kryterium usamodzielnienia wychowanka. Wydatki powiatu na materialne wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej przedstawiono w tabelach nr 26 i 27.

Tabela Nr 25. Usamodzielniający się wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą w latach 2018-2020.

Forma pieczy zastępczej	Liczba wychowanków		
	2018	2019	2020
Rodzinna piecza zastępcza	8	12	9
Instytucjonalna piecza zastępcza	7	2	12
Razem:	15	14	21

Dane PCPR.

Tabela Nr 26. Wydatki powiatu na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń (zł)		
		2018	2019	2020
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki	203.625,59	173.397,00	158.723,10
2.	Pomoc na zagospodarowanie	28.713,00	9.462,00	22.078,00
3.	Pomoc na usamodzielnienie	10.962,00	41.638,00	45.105,00
Razem:		243 300,59	224 497,00	225.906,10

Dane PCPR.

Tabela Nr 27. Wydatki powiatu na świadczenia usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń (zł)		
		2018	2019	2020
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki	125 166,00	123 254,00	114 269,00
2.	Pomoc na zagospodarowanie	9 462,00	4 731,00	15 770,00
3.	Pomoc na usamodzielnienie	25 513,00	34 695,00	29.491,00
Razem:		160 141,00	162 680,00	159 530,00

Dane PCPR.

Usamodzielniający się wychowankowie korzystają również z jednorazowego świadczenia „Dobry Start” finansowanego z dotacji z budżetu państwa. W 2018r. PCPR wydatkował na ten cel kwotę - 600,00 zł, w 2019r. – 4 800,00 zł i w 2020r. – 4 800,00 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie dysponuje **Mieszkaniami Chronionym** w oparciu o które zapewnia wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą czasowe zamieszkanie i wsparcie specjalistów w przygotowaniu do samodzielnego życia. Mieszkanie liczy 3 pokoje z dostępem do kuchni i łazienki. Zasady odpłatności za tę formę pomocy reguluje uchwała Rady Powiatu. Pomocą w tej formie w okresie ostatnich 3 lat skorzystało 8 pełnoletnich wychowanków i jedno małoletnie dziecko.

IX. WNIOSKI DO PROGRAMU Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY:

1. Konieczny jest dalszy rozwój sieci rodzinnych form opieki zastępczej nad dzieckiem osieroconym naturalnie lub społecznie poprzez tworzenie zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.
2. Należy zwiększyć dostępność do specjalistycznego wsparcia dla dzieci i osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, która ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
3. Podejmować działania na rzecz rozwoju Wolontariatu w zakresie organizowania pomocy w nauce i rozwoju zainteresowań dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej.
4. Nawiązać współpracę z gminami z terenu powiatu bełchatowskiego w zakresie pozyskiwania lokali mieszkalnych dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.
5. Zwiększyć dostępność mieszkań chronionych lub mieszkań treningowych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
6. Istotnym problemem jest brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.
7. Zbyt niska liczba dzieci powraca z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych, co może świadczyć o braku starań rodziców i nie wystarczającej poprawy ich sytuacji życiowej i materialnej.

X. ADRESACI PROGRAMU:

1. Dzieci wychowujące się w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze.
3. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej.
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dziecka.
6. Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem w przypadku urlopu rodziny zastępczej, pobytu w szpitalu itp.

XI. REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie przy współpracy z:

- Rodzinami zastępczymi,
- Rodzinami pomocowymi,
- Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- Sądem,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Placówkami oświatowymi,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

Osobą odpowiedzialną za realizację Programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Kierownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU:

Źródłem finansowania zadań Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 są środki finansowe:

- budżetu Powiatu Bełchatowskiego,
- budżetu państwa,
- budżetu samorządów gminnych,
- funduszy europejskich.

XIII. MONITORING I EWALUACJA.

Monitorowanie i ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 w Powiecie Bełchatowskim odbywać się będzie w oparciu o coroczną analizę wykonania zadań zawartych w przedmiotowym programie. Informacje w tym zakresie będą przedstawiane Zarządowi i Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

XIV. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU.

A. CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

Celem głównym Programu jest rozbudowanie i wspieranie istniejącego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, ze szczególnym naciskiem na pieczę rodzinną i organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Cel ten został rozwinięty o pięć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

B. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie wszechstronnego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie pomocy specjalistycznej dzieciom mającym trudności w rozwoju emocjonalnym i społecznym, z deficytami rozwojowymi i zaburzeniami.
4. Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

XV. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Biorąc pod uwagę omówione wcześniej problemy, na podstawie art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w powiecie bełchatowskim na lata 2021 – 2023:

- w roku 2021 limit do 8 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzina),
- w roku 2022 limit do 9 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzina),
- w roku 2023 limit do 10 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 nowa rodzin).

XVI. ZAKŁADANE REZULTATY.

1. Rozwój sieci rodzin zastępczych na terenie powiatu, w tym:
 - zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych,
 - uruchomienie rodzinnego domu dziecka,
 - powołanie rodzin pomocowych.
2. Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zastępczych.
3. Wzrost poziomu życia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Dalszy rozwój poradnictwa specjalistycznego dla dzieci i rodzin zastępczych, w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego i pomocy terapeutycznej.
5. Wzrost liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka.
6. Wzrost liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych.
7. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
8. Kompleksowe wsparcie dla osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.
9. Kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego.

HARMONOGRAM

realizacji działań w ramach

PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ DLA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO NA LATA 2021 – 2023.

Cel szczegółowy 1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom w rodzinnej pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizatorzy	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania działań	Termin realizacji
1.	Promocja rodzicielstwa zastępczego	Dni otwarte PCPR dla kandydatów na rodziców zastępczych	Liczba interesantów	PCPR	Lokalne media, Zespół ds. Promocji Starostwa Powiatowego	Budżet PCPR	V 2022 V 2023
		Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	Liczba uczestniczących rodzin	PCPR	Powiat Bełchatowski, rodziny zastępcze	Budżet PCPR	V–VI 2022 V–VI 2-23
		Udział w Wojewódzkich Obchodach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	Liczba uczestniczących rodzin zastępczych	PCPR	RCPS	-	V-VI 2022 V-VI2023
		Zaznajomienie społeczności lokalnej z funkcjonowaniem pieczy zastępczej	Liczba artykułów prasowych Liczba ulotek Liczba plakatów Liczba innych materiałów informacyjnych	PCPR	Zespół ds. Promocji Starostwa Powiatowego, lokalne media		Zadanie ciągle

2.	Tworzenie nowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka oraz rodzin pomocowych	Prowadzenie procedury kwalifikacyjnej	Liczba wydanych opinii Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Organizowanie szkoleń dla kandydatów dopełnienia funkcji rodzin zastępczych/ prowadzących RDD,	Liczba przeszkolonych kandydatów	PCPR	Stowarzyszenie PRO FAMILIA	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Tworzenie nowych rodzin zastępczych	Liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Tworzenie rodzinnych domów dziecka	Liczba rodzinnych domów dziecka	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Tworzenie rodzin zastępczych zawodowych w ramach limitu na dany rok kalendarzowy, określonego w powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych przekształconych w zawodowe	PCPR	Rodziny zastępcze niezawodowe	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe

Cel szczegółowy 2. Zapewnienie wszechstronnego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania	Termin realizacji
1.	Wsparcie materialne rodzinnych form pieczy zastępczej	Udzielanie świadczeń finansowych przysługujących ustawowo rodzinnym formom pieczy zastępczej	Kwota przyznanych świadczeń Liczba udzielonych świadczeń Liczba rodzin objętych pomocą materialną	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
2.	Objęcie rodzinnych form pieczy zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Kontynuacja zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba zatrudnionych koordynatorów	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
3.	Podnoszenie kwalifikacji kadry Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Zapewnienie szkoleń i superwizji dla pracowników	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba pracowników biorących i w szkoleniach	PCPR	Zewnętrzne jednostki szkoleniowe	Budżet PCPR, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe
4.	Współpraca z instytucjami środowiska lokalnego zaangażowanymi we wsparcie rodziny (m.in. OPS, Sąd Rodzinny, oświata)	Wymiana niezbędnych informacji pomiędzy instytucjami	Liczba informacji pozyskanych ze szkół Liczba opinii przekazanych do Sądu	PCPR	Sąd Rejonowy, OPS-y, placówki oświatowe, przedszkola	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
5.	Zapewnienie usługowego	Udzielanie pomocy	Liczba udzielonych				

	i specjalistycznego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej oraz dzieciom im powierzonym	psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, terapeutycznej rodzinom zastępczym, dzieciom w nich umieszczonym, ich dzieciom naturalnym	porad psychologicznych Liczba udzielonych porad pedagogicznych Liczba udzielonych porad prawnych Liczba osób objętych terapią Liczba rodzin objętych terapią Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym	PCPR	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Belchatowie, zewnętrznymi specjalistami	Budżet PCPR, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe
		Zapewnienie szkoleń rodzinom zastępczym	Liczba szkoleń Liczba uczestników	PCPR	Zewnętrzne podmioty szkolące	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Wsparcie rodzin poprzez wolontariuszy	Liczba dzieci Liczba rodzin	PCPR	Szkoły średnie funkcjonujące na terenie powiatu	-	IX 2022 – XII 2023
		Zapewnienie rodzicom zastępczym możliwości udziału w grupach wsparcia	Liczba spotkań Liczba uczestników	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Zatrudnianie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarczych na wniosek rodzin	Liczba złożonych wniosków Liczba zatrudnionych osób	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe

		zastępczych zawodowych i niezawodowych					
--	--	--	--	--	--	--	--

Cel szczegółowy 3. Zapewnienie pomocy specjalistycznej dzieciom mającym trudności w rozwoju emocjonalnym i społecznym, z deficytami rozwojowymi i zaburzeniami.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania	Termin realizacji
1.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy; diagnoza psychofizyczna dziecka	Dokonywanie diagnozy potrzeb dziecka	Liczba sporządzonych opinii psychofizycznych dziecka	PCPR	Służba zdrowia	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Zapewnienie dziecku pomocy psychologicznej, pedagogicznej, psychiatrycznej	Liczba dzieci objętych poszczególnymi formami wsparcia	PCPR	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Belchatowie	Budżet PCPR, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe
		Objęcie dzieci działaniami terapeutycznymi/kompensacyjnymi	Liczba dzieci objętych poszczególnymi formami wsparcia	PCPR	-	Budżet PCPR, środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe
2.	Ocena sytuacji dziecka	Opracowanie planu pomocy dziecku	Liczba opracowanych planów	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Przekazywanie opinii o zasadności pozostawienia dziecka	Liczba opinii Liczba informacji	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie

		w pieczy zastępczej oraz informacji o sytuacji dziecka i jego rodziny do Sądu					ciągłe
		Wnoskowanie do Sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	Liczba złożonych wniosków	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ROA	Liczba złożonych wniosków	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe.

Cel szczegółowy 4. Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania	Termin realizacji
1.	Prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie powiatu	Zapewnienie dzieciom miejsc w placówkach socjalizacyjnych i interwencyjno-socjalizacyjnych	Liczba dzieci nowo skierowanych do placówek Liczba dzieci wychowujących się w placówkach	Sąd Rodzinny, PCPR, Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiek.-Wych., Dom Dziecka, Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny	-	Budżet Powiatu	Zadanie ciągłe
2.		Opracowywanie Planów Pomocy	Liczba opracowanych	Centrum Administracyjne			

		Dziecku	planów	do Obsługi Placówek Opiek.Wych.	PCPR, szkoły, OPS, Sąd Rodzinny	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe
3.		Organizowanie posiedzeń zespołów okresowej oceny sytuacji dziecka	Liczba posiedzeń zespołów	Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiek.-Wych.	PCPR, szkoły, OPS- y, Sąd Rodzinny, rodzice naturalni	Budżet powiatu	Zadanie ciągłe

Cel szczegółowy 5. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania	Termin realizacji
1.	Zapewnienie wsparcia finansowego i rzeczowego usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej	Przyznawanie świadczeń pieniężnych na kontynuację nauki, zagospodarowanie i usamodzielnienie	Liczba udzielonych świadczeń: na kontynuację nauki, zagospodarowanie, usamodzielnienie Liczba wychowanków objętych pomocą	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
		Zapewnienie czasowego zamieszkania w Mieszkanu Chronionym	Liczba osób objętych pomocą	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe
2.	Udzielanie wsparcia specjalistów	Realizacja indywidualnych	Liczba indywidualnych	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie

		programów usamodzielnienia	programów usamodzielnienia				ciągłe
		Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i umożliwienie korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	Liczba wychowanków objętych doradztwem zawodowym Liczba wychowanków objętych pośrednictwem pracy	PCPR	Powiatowy Urząd Pracy w Bełchatowie	-	Zadanie ciągłe
		Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej	Liczba osób objętych poradnictwem Liczba udzielonych porad	PCPR	-	Budżet PCPR	Zadanie ciągłe